

Galicia Encantada

ANIVERSARIO
2005 * 2025
Enciclopedia de Fantasía Popular de Galicia

Santiago e a peregrinaxe

CATEGORÍAS RELACIONADAS

Lenda do cabaleiro Lanzarote de la Tour

Conta a lenda “*que un cabaleiro chamado Lanzarote de la Tour d’Auvergne, pertencente a nobre casa de Boullion iba en peregrinación a Santiago. No seu camiño á cidade do Apóstolo fixo parada no Hospital de peregrinos da vila de Melide, onde faleceu. Os seus criados levaron o seu corazón nunha caixa de prata ós pes do Apóstolo, regresando logo con el a Sedán, onde tiña fama de Santo*”.

Isto conta a lenda extraída da “Crónica da Casa de Bouillon” sobre o pasamento dun cabaleiro con fama de santo da estirpe De la Tour D’Auvergne (Casa de Bouillon), sobre unha translación do corazón do cabaleiro ós pes do Apóstolo Santiago.

Está ambientado en Melide e cargado de interrogantes. A data do relato é descoñecida, pero debe referirse ó século XVII ou XVIII, posiblemente anterior o ano 1763.

Hospital de Peregrinos de Melide

O Hospital de Peregrinos de Melide, pertencente ó Convento de Santispiritus da Orde Terceira franciscana, foi fundado en 1375 por Fernán López, notario de Melide e a súa dona Aldara González, que cederon os terreos para fundar este hospital máis o veciño convento franciscano, obra promovida por Frei Alonso de Mellid. No ano 1502 reformouse dito hospital por mediación do Conde de Monterrei, don Sancho de Ulloa, dándolle o aspecto definitivo (do que actualmente lle queda a porta de entrada de arco de medio punto).

Este hospital, situado na súa fundación extramuros da vila, dependía do convento franciscano situado xusto enfronte da súa porta, e por medio de ambos dous pasa o Camiño Primitivo a Santiago. Era un hospital para peregrinos e pobres.

Existe un Libro de Defuntos do Hospital, iniciado no 1763, onde se recollen todos os falecidos neste lugar mentres estivo en funcionamento, ata o ano 1835, cando se produciu a Desamortización de Mendizabal, e o convento se abandonou, pechando as súas portas tamén o Hospital.

Neste Libro de Defuntos aínda non atopamos a referencia a este cabaleiro santo Lanzarote de la Tour, e do seu pasamento no Hospital de Peregrinos, o que incrementa aínda máis a lenda.

Este cabaleiro pertencía á nobre familia que ostentaba o Ducado de Boullion. A rama familiar De la Tour d'Auvergne eran tamén príncipes de Sedán. Familia que estaba tamén na liña sucesoria ó trono de Francia, tendo como antepasados a Godofredo de Bouillon, conquistador de Xerusalén na 1ª Cruzada, e o irmán deste, Balduino I, rei de Xerusalén. É unha familia cuxas raíces van moito atrás no tempo, existindo referencias xa no século XI.

Agora veñen as incertezas:

1º- O dato do seu falecemento no Hospital, así como do traslado do seu corazón a Santiago, pertence á “Crónica da Casa Bouillon”. Dato atopado por Felpeto García, historiador da Comarca Eumesa, xa falecido. Polo que non temos forma de coñecer onde atopou esta información. En base ó parágrafo, nesa crónica ten que reflectirse o dato do pasamento no Hospital de peregrinos de Melide.

2º- O Libro de Defuntos do Hospital data de 1763, ano no que nun Capítulo da Orde (Terceira franciscana), celebrado o día 12 de febreiro do mesmo ano, se orde apuntar os falecidos tanto relixiosos como segrares que falecen en dito Hospital ou Convento. Polo tanto, o feito de que non atopemos a este cabaleiro no Libro, pode deberse a que a súa peregrinación tivera lugar antes desta data.

3º - Consultado a xenealoxía da casa De la Tour D’Auvergne, tampouco damos atopado a un descendente desa rama familiar chamado Lanzarote.

4º- A Crónica di que os seus criados trasladaron o seu corazón nunha caixa de prata ós pes do Apóstolo, e que logo regresaron con el a Sedán. O que non queda claro é se regresaron co cabaleiro ou só co seu corazón, quedando el soterrado no Convento. Dato que tampouco temos.

5º- En Melide non se conservou a lenda dun cabaleiro santo enterrado e que cuxo corazón seguiu a peregrinación a Santiago. O dato só provén da “Crónica da Casa de Bouillon”, polo tanto, aquí non hai constancia dun cabaleiro santo soterrado en Melide.

Polo tanto a lenda convértese en tal pola falta de información histórica e os moitos datos inconexos existentes.

Hai cinco anos estivemos en contacto co Centro de Estudios Históricos de Sedán en Francia, e tampouco coñecían a “Lenda do Cabaleiro Santo Lanzarote de la Tour”, pero si a “Crónica da Casa de Bouillon”. Todo será poder acceder a ese documento e buscar a este cabaleiro, pero entón a lenda desaparecería e daría paso á historia. Non sabemos cal das dúas opcións nos gustaría máis.

NOTA SOBRE A FOTOGRAFÍA

A fotografía corresponde á fachada do Hospital de Peregrinos, hoxe Museo da Terra de Melide, que é onde tivo lugar o pasamento do cabaleiro

[Texto remitido por Xurxo Broz e Cristina Vázquez, de Melide (A Coruña). Abril de 2015]

BIBLIOGRAFÍA

Felpeto García, Antonio: □Los Hospitales de los Terceros Franciscanos en el Camino de Santiago de la provincia de León□. Boletín nº 8 do Museo da Terra de Melide-Centro de Estudios Melidenses. Ano 1993.

Perarnaut Espelt, Josep: □Nuevos datos sobre los beguinos de Galicia y su vinculación con el Camino de Santiago□. Boletín nº 22 do Museo da Terra de Melide-Centro de Estudios Melidenses. Ano 2009.

Broz Rei, Xosé Manuel: □Transcripción do Libro de Defuntos de Sanctispiritus□. Boletín nº 6 do Museo da Terra de Melide-Centro de Estudios Melidenses. Ano 1991.